

**REGULAMENTUL
COMISIEI DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
UNIVERSITARĂ**

REGULAMENTUL COMISIEI DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

Capitolul I

Comisia de etică și deontologie universitară

Art. 1

1.1. Structura și componența Comisiei de etică și deontologie universitară a Universității Româno-Americane (în continuare “Comisia de etică”) sunt propuse de Consiliul de Administrație, avizate de Senat și aprobate de Rector.

1.2. Comisia acționează independent față de orice altă structură sau persoană din cadrul Universității și își elaborează regulamentul de organizare și funcționare propriu, respectiv propriile proceduri de lucru, care se aprobă prin hotărârea senatului universitar.

Art. 2

2.1. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală.

Art. 3

3.1. Nu pot fi membri ai Comisiei de etică și deontologie universitară persoanele care ocupă vreuna dintre funcțiile: rector, președinte al senatului, prorector, decan, prodecan, director general administrativ, director general adjunct administrativ, director de departament, director de filială, și nici de director de unitate de cercetare-dezvoltare sau persoane care au încălcat normele de etică și deontologie universitară.

3.2. În cazul în care o persoană validată în aceste comisii se află în situația prevăzută la art.3.1, aceasta are la dispoziție 15 zile lucrătoare în care să iasă din situația de incompatibilitate.

Art. 4

4.1. Regulamentul Comisiei de etică și deontologie universitară este parte integrantă din Codul de etică și deontologie universitară al Universității Româno-Americane.

Art. 5

5.1. Acoperirea tuturor cheltuielilor de funcționare a Comisiei de etică și deontologie universitară, a comisiilor de analiză și subcomisiilor, se realizează din fondurile Universității, prin decizia Rectorului.

Capitolul II

Componentă

Art. 6

6.1. Comisia de etică și deontologie universitară este alcătuită din 7 membri, 5 salariați ai Universității cu contract individual de muncă pe durată nedeterminată și 2 studenți.

6.2. Unul dintre membrii Comisiei de etică și deontologie universitară, desemnat de către Rector, la propunerea Consiliului de Administrație și cu avizul Senatului, îndeplinește funcția de președinte.

Art. 7

7.1. Pentru a formula propunerea privind componența comisiei, Consiliul de Administrație al Universității Româno-Americane informează public comunitatea universitară, iar persoanele interesate să ocupe o poziție în această comisie se pot adresa, în scris, rectorului.

7.2. Reprezentanții studenților din comisie sunt aleși de către studenții care fac parte din Senatul Universității Româno-Americane.

7.3. Membrii comisiei, care comit fapte incompatibile cu calitatea pe care o au, sunt revocați din funcție la propunerea Consiliului de Administrație. Propunerea Consiliului de Administrație va fi prezentată Senatului spre avizare și Rectorului spre aprobare.

7.4. În cadrul comisiei funcționează o subcomisie dedicată eticii cercetării, ai cărei membri sunt numiți prin aceeași procedură ca și cea aplicabilă membrilor comisiei de etică universitară. Aceasta urmărește implementarea politicilor de etică în cercetare, în conformitate cu reglementările eticii cercetării științifice, care trebuie să acopere următoarele aspecte: publicarea și autoratul, respectarea demnității participanților la cercetare, respectarea normelor de etică a cercetării desfășurate pe subiecți umani, gestionarea datelor de cercetare, colaborarea, conflictele de interese, fraudă, asigurarea unor medii eficiente de cercetare, precum și prevenirea prejudiciului în cercetare și inovare. Studenții au un reprezentant în subcomisia dedicată eticii cercetării, desemnat cu precădere din rândul doctoranzilor sau masteranzilor, ales de către studenții din Comisia de etică.

Art. 8.

8.1. Mandatul membrilor Comisiei de etică este de 4 ani și începe la data aprobării componenței nominale a Comisiei de către Rector.

Art. 9

9.1. În cazul în care un membru al Comisiei de etică și deontologie universitară este revocat sau se retrage din cadrul comisiei, va fi numit un alt membru în termen de 15 zile, urmând aceeași procedură ca și în cazul alegerii inițiale a unui membru.

Art. 10

10.1. Rectorul poate dispune suspendarea din funcție a oricărui membru al Comisiei de etică universitară, în cazul în care se constată că a comis fapte incompatibile cu calitatea pe care o deține, sesizând Consiliul de Administrație, pentru a formula o nouă propunere. Odată cu suspendarea, Rectorul va desemna un membru supleant care să preia activitatea membrului suspendat.

Capitolul III

Atribuții

Art. 11

11.1. Comisia de etică și deontologie universitară are atribuțiile prevăzute de Legea nr.199/2023 a Învățământului superior, cu modificările și completările ulterioare și de Carta universitară.

11.2. La începutul anului universitar, comisia de etică și deontologie universitară informează studenții cu privire la rolul și prevederile legale incidente eticii și deontologiei universitare.

Art. 12

12.1. Comisia de etică și deontologie universitară urmărește respectarea Codului de etică și deontologie universitară.

12.2. Comisia verifică încălcările normelor de etică și deontologie universitară prevăzute de prevederile legale în vigoare și de regulamentele proprii ale Universității Româno-Americane.

12.3. Pentru a analiza și soluționa abaterile de la normele de etică și deontologie universitară Comisia de etică are și dreptul de a se autosesiza.

Art. 13

13.1. Comisia de etică și deontologie universitară primește sesizări, investighează, analizează și formulează propuneri și rapoarte cu privire la faptele care contravin bunei conduite și normelor de etică și deontologie universitară prevăzute de lege și Codului de etică și deontologie universitară al Universității Româno-Americane, săvârșite de orice membru al comunității academice, atât în spațiul universitar, cât și în afara acestuia.

Art. 14

14.1. Comisia de etică și deontologie universitară cercetează vinovăția și, dacă este cazul, stabilește prin hotărâri sancțiunile prevăzute de lege în competența sa.

14.2. În cercetarea efectuată, Comisia de etică și deontologie universitară se bazează și pe prevederile „Memorandumului explicativ-Termenii, interpretări, exemple-“, anexă și parte integrantă a prezentului Regulament.

Art. 15

15.1. Comisia de etică urmărește punerea în aplicare a sancțiunilor pe care le-a stabilit.

Art. 16

16.1. Comisia notifică de urgență conducerea Universității Româno-Americane cu privire la sesizările care fac obiectul legii penale și pun la dispoziția acesteia toate informațiile pe care le dețin cu privire la sesizările respective.

Art. 17

17.1. Comisia de etică și deontologie universitară realizează un raport anual, cu caracter de document public, referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă Rectorului și Senatului.

Art. 18

18.1. Raportul anual cuprinde situația statistică a respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, cu păstrarea confidențialității asupra identității autorilor sesizărilor și, în măsura în care Comisia de etică universitară apreciază că este necesar, și a persoanelor vizate de sesizări.

Capitolul IV

Organizarea și funcționarea comisiei de etică universitară

Art. 19

19.1. Prin decizia Rectorului, prevăzută la art. 1 din prezentul Regulament, se nominalizează și un secretar al comisiei, care nu face parte dintre membrii acesteia și care ține Registratura Comisiei, asigură comunicarea dintre comisie și persoanele implicate în problemele sesizate comisiei și redactează procesele-verbale ale ședințelor de lucru ale comisiei. Secretarul comisiei nu are drept de vot.

Art. 20

20.1. Comisia se întrunește ori de câte ori este nevoie, iar în cazul în care sunt depuse sesizări, se va întruni în termen de cel mult 5 zile de la înregistrarea acestora.

20.2. La prima ședință a comisiei, după constituire, membrii aleg prin vot un președinte.

20.3. Comisia de etică este convocată de președintele acesteia, de majoritatea membrilor sau prin proces-verbal de ședință.

20.4. La ședințele comisiei pot participa diferite persoane în calitate de invitați, printre care și consilierul juridic al instituției.

–

Art. 21

21.1. Comisia de etică universitară adoptă hotărâri prin votul a jumătate plus unu din membrii săi.

Art. 22

22.1. În cazul unei sesizări se convoacă ședința Comisiei de etică universitară și se demarează procedurile stabilite.

22.2. Sesizările și reclamațiile anonime nu sunt luate în considerare.

Art. 23

23.1. Orice persoană poate sesiza comisia de etică universitară din Universitatea Româno–Americană, cu privire la săvârșirea unei fapte ce poate constitui abatere de la etica și deontologia universitară. Sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la registratura generală a universității.

23.2 Toate sesizările primite de comisie sunt înregistrate, indiferent dacă acestea sunt admisibile sau inadmisibile. Numărul de înregistrare al sesizării se comunică petenților, la adresa de contact menționată.

23.3. Identitatea autorului sesizării se păstrează confidențială. La registratură, în registrul de intrări, la rubrica "deponent/petent" se va completa "anonim". Sesizarea este transmisă de registratură către secretarul comisiei. Sesizările depuse greșit se redirecționează, în maximum două zile lucrătoare către registratură.

23.4. Orice sesizare primită de comisie este supusă unui control al admisibilității. Pentru a fi admisibile, sesizările trebuie să conțină în mod cumulativ următoarele:

- a) semnătura persoanei care formulează sesizarea;
- b) datele de identificare a persoanei care formulează sesizarea: numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, adresa acesteia, precum și, după caz, adresa de corespondență, care poate fi și o adresă de poștă electronică;
- c) o motivare argumentată privind nerespectarea normelor de etică și deontologie universitară, cu exemple concrete și cu indicarea considerentelor justificative și a surselor de documentare.

23.5. Sesizările care nu îndeplinesc criteriile de admisibilitate prevăzute la art. 23.4 sunt respinse motivat ca inadmisibile de către comisie și comunicate în termen de 5 zile lucrătoare la adresa indicată în sesizare. Persoana care nu a depus o sesizare admisibilă are dreptul de a relua demersul cu respectarea prevederilor art.23.4.

23.6. Nerespectarea prevederilor referitoare la păstrarea confidențialității identității autorului sesizării constituie abatere disciplinară.

23.7. În urma evaluării, Comisia de Etică procedează conform dispozițiilor art. 13 sau propune numirea unei comisii de analiză, formată din 3-5 membri și stabilește procedura de activitate. Comisiile de analiză sunt numite de Rector.

Art. 24

24.1. Comisia de analiză, desemnată de Rector la propunerea comisiei de etică universitară, își încheie activitatea prin depunerea la Comisia de etică universitară a raportului de analiză.

24.2. Comisia de etică se pronunță prin hotărâre asupra raportului de analiză, cu avizul consilierului juridic al Universității.

Art. 25

25.1. În cadrul procedurii de cercetare, membrii comisiei stabilesc modalitatea de lucru. Persoana cercetată este convocată în scris de către președintele comisiei, precizându-se obiectul, locul, data și ora întrevederii.

25.2. Activitatea comisiei și subcomisiei se poate desfășura fizic, la sediul Universității Româno-Americane. În situații deosebite Comisia poate decide ca activitatea sa se desfășoare și online, doar prin intermediul platformelor informatice securizate puse la dispoziție de către Universitate. În acest caz lucrările comisiei vor fi înregistrate.

25.3. Neprezentarea persoanei cercetate la convocarea făcută, fără un motiv obiectiv, comunicat în scris, dă dreptul comisiei să continue analiza în vederea soluționării sesizării.

25.4. În cazul în care persoana față de care a fost făcută sesizarea recunoaște faptele care i-au fost imputate în sesizare, comisia poate lua o decizie pe baza sesizării și poziției scrise a părții reclamate.

25.5. Comisia poate convoca suplimentar, în vederea investigării cazului, orice altă persoană considerată a avea informații relevante. Prezența la audieri este obligatorie, iar neprezentarea nemotivată poate fi considerată abatere disciplinară pentru personalul Universității Româno-Americane.

25.6. Membrii comisiei au obligația să analizeze cu obiectivitate, în mod imparțial, faptele sesizate. Orice membru are dreptul de a formula întrebări persoanelor audiate.

25.7. În cazul în care partea reclamantă sau partea reclamată solicită excluderea unui membru al comisiei de la judecarea și analizarea sesizării, din cauza unui conflict de interese, acestuia i se va permite sau i se va impune să se retragă de la investigarea sesizării/reclamației, în funcție de justetea solicitării. Comisia va decide prin vot, fără membrul vizat, cu privire la cererea de excludere a membrului. În cazul admiterii cererii, acesta nu va participa la analizarea acestui caz și nici la vot. În caz de incompatibilitate sau conflict de interese, orice membru al comisiei de etică poate formula cerere de abținere.

25.8. Este interzisă exprimarea, în spațiul universitar sau în afara acestuia, a oricărei opinii cu privire la vinovăția persoanei cercetate, anterior rezoluției finale de stabilire a existenței abaterii.

25.9. Sesizările cu privire la plagiat sunt analizate raportat la condițiile de legalitate în vigoare la momentul redactării tezei de doctorat care a stat la baza emiterii și acordării titlului de doctor, respectiv a diplomei de doctor, fără a putea reevalua fondul științific al tezei de doctorat.

25.10. Procedura de verificare se finalizează cu adoptarea unei hotărâri de admitere sau respingere care vizează fondul sesizării, motivată în fapt și în drept.

25.11. Cu titlu de excepție, în măsura în care comisia sau subcomisia apreciază că se impune o asemenea măsură, va propune conducerii Universității limitarea și/sau suspendarea activității persoanei reclamate ori, după caz, suspendarea acesteia de la activitățile comune cu autorul/autorii sesizării, în situațiile în care:

- a) poate fi periclitată cercetarea comisiei și/sau pot fi influențate probe ori persoane;
- b) prezența persoanei vizate de cercetare poate reprezenta un pericol pentru sine, pentru autorul/autorii sesizării sau poate dăuna comunității academice a Universității;
- c) coabitarea profesională a persoanei reclamate cu autorul/autorii sesizării poate fi factor generator de conflicte sau consecințe negative.

25.12. Suspendarea se va dispune pentru întreaga perioadă a cercetării, fără a se aduce atingere drepturilor fundamentale ale persoanei reclamate.

25.13. Rectorul, după consultarea Senatului, va aprecia și va decide în consecință, dispunând limitarea și/sau suspendarea activității persoanei reclamate pe perioada cercetării.

Art. 26.

26.1. Persoana reclamată are dreptul de a cunoaște conținutul integral al dosarului. Conținutul dosarului este adus la cunoștința celui chemat în fața comisiei de către secretarul acesteia, pe bază de semnătură.

26.2. Pentru apărarea sa, persoana reclamată are dreptul să ceară, în scris, sau să depună documente și informații suplimentare, precum și să propună martori, înainte de ședință sau în ședința în care a fost chemată.

26.3. Comisia, prin vot, poate admite sau respinge cererea.

26.4. Persoanele audiate pe timpul cercetării și care vor da declarații verbale în fața comisiei, declarații transcrise de către secretarul comisiei și semnate de acestea pe fiecare pagină (fizic sau electronic), vor fi înștiințate în timp util asupra datei și locului ședinței, prezența acestora fiind obligatorie.

26.5. Ședințele comisiei se pot înregistra dacă există acordul a jumătate plus unu din membrii comisiei. Ședințele pot avea loc cu prezența fizică a tuturor membrilor, cu prezență online sau în format mixt (unii membrii prezenți fizic, alți membrii prezenți online).

26.6. Martorii răspund la întrebările comisiei, iar după audiere aceștia părăsesc sala și nu au dreptul de a interveni pe parcursul ședinței în niciun fel.

Art. 27.

27.1. Dacă ulterior audierii persoanei reclamate/reclamante/martorilor rezultă necesitatea completării dosarului cu noi probe, comisia poate amâna analiza sesizării pentru o altă ședință, luând măsuri pentru completarea dosarului.

27.2. Membrii comisiei se retrag pentru deliberare și pentru adoptarea hotărârii în momentul în care președintele declară dezbaterile încheiate.

27.3. În luarea hotărârii, comisia are în vedere documentele dosarului, caracterul și gravitatea faptei, împrejurările în care a fost săvârșită fapta și comportamentul anterior al celui în cauză.

27.4. Fiecare membru al comisiei propune una din sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.

27.5. Procesele-verbale ale comisiei se semnează de către toți membrii prezenți. Semnarea se poate efectua atât fizic, cât și electronic.

27.6. Comisia de etică universitară se pronunță în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării, prin hotărâre motivată, în baza propriului raport sau a raportului comisiei de analiză, care se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea. Termenul de 45 de zile nu este un termen de decădere din dreptul de a analiza sesizarea.

27.7. Hotărârea comisiei semnată de președinte reprezintă un act administrativ și trebuie să cuprindă explicit în textul acesteia faptele care au condus la sancționarea persoanei vizate, temeiul legal, precum și considerentele pentru care comisia de etică universitară a înlăturat argumentele formulate de autorul sesizării. Hotărârea trebuie să fie redactată la data pronunțării.

27.8. După adoptarea hotărârii, dosarul cauzei este prezentat pentru avizare consilierului juridic al universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei revine Universității Româno-Americane.

27.9. Hotărârea Comisiei de etică universitară cu privire la sesizare, avizată de consilierul juridic al Universității, se comunică în scris rectorului și, după caz, decanului, precum și autorului sesizării la adresa indicată de acesta în cuprinsul sesizării și se publică pe website-ul Universității în termen de 30 de zile calendaristice de la înregistrarea sesizării, cu respectarea legislației privind datele cu caracter personal, prin anonimizarea, după caz, a:

a) persoanei care a formulat sesizarea;

b) persoanei reclamate, dacă aceasta depune o cerere expresă de anonimizare.

27.10. În baza hotărârilor comisiei de etică universitară, Universitatea Româno-Americană aplică sancțiuni personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere.

27.11. Sancțiunile sunt puse în aplicare prin decizie a Rectorului.

Art. 28

28.1. Hotărârile Comisiei de etică universitară pot fi contestate, în condițiile legii.

28.2. Contestățiunile la hotărârile de admitere sau respingere se pot formula în termen de 30 de zile de la comunicare și se pot depune, în funcție de obiect, la:

a) Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar;

b) Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare;

c) Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării.

28.3. În situația în care hotărârea comisiei de etică universitară nu este contestată în termenul prevăzut la art. 28.2, aceasta devine obligatoriu de îndeplinit pentru persoana cercetată și pentru universitate.

28.4. În termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă și obligatorie a hotărârii comisiei

de etică universitară, aceasta este pusă în aplicare la nivelul universității. Acest lucru se comunică părților implicate.

28.5. În situația în care comisia constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat se aplică, după caz, prevederile art. 172 alin. (8) - (11) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul V

Dispoziții finale

Art. 29

29.1. Universitatea Româno-Americană publică pe site-ul propriu decizia privind componența comisiei de etică și deontologie universitară și Regulamentul de organizare și funcționare al acesteia.

29.2. Pentru consolidarea sau, după caz, dezvoltarea unei culturi organizaționale de natură morală și prevenirea abaterilor de la normele ce privesc etica și deontologia universitară, Universitatea Româno-Americană are în vedere susținerea de prelegeri/prezentări pentru membrii comunității universitare, cu privire la etica și deontologia universitară.

Prezentul Regulament a fost aprobat de Senatul Universității Româno-Americane, în ședința din data de 19 martie 2025 și intră în vigoare de la momentul aprobării.

MEMORANDUM EXPLICATIV

- Termeni, interpretări, exemple –

MEMORANDUM EXPLICATIV
- Termeni, interpretări, exemple –

1. Libertatea academică

Este posibil, chiar și în condiții de democrație și stat de drept, ca anumite grupări politice sau religioase să se simtă lezate de rezultatele cercetării și publicațiilor universitare și ca aceste rezultate să submineze anumite tipuri de ideologii și credințe. Universitatea Româno-Americană nu trebuie să cedeze nici unei presiuni spre ascundere și obediență la care poate să fie supusă.

Obiectivitatea științifică este mai presus de orice presiuni rezultate din interese personale sau de grup și din faptul că instituțiile încărcate ideologic încearcă să își protejeze status-quo-ul. Universitatea Româno-Americană nu are dreptul moral să cedeze în privința standardelor științifice și etice și să fabrice rezultate sau cunoaștere denaturată.

Libertatea academică nu se manifestă în context ideal. Ea poate să fie îngădită prin existența unor valori culturale general împărtășite. Abordarea potrivită a unor astfel de situații este deliberarea rațională și democratică.

Nu este permis moral ca libertatea academică să fie folosită drept pavăză împotriva criticilor științifice și etice. Cunoașterea evoluează, este relativă, dar ea trebuie respectată în sensul datelor științifice actuale.

Credințele religioase, atașamentele politice, alte categorii de credințe sunt, în spațiul universitar laic, o problemă privată a membrilor comunității academice. Ele nu pot să fie impuse altora, prin abuz de putere și autoritate.

Nimeni nu are dreptul să manipuleze, îndoctrineze și să educe dogmatic în interiorul spațiului universitar (laic) și, prin aceasta, să încalce dreptul studenților, cadrelor didactice sau cercetătorilor la obiectivitate în cunoaștere și la formare științifică adecvată domeniului de studii.

Membrii comunității academice au libertate în selectarea și discutarea subiectelor relevante, în examinarea critică a valorilor, normelor, instituțiilor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și al responsabilității pentru producerea și răspândirea cunoașterii.

Denaturarea conținutului științific al cursurilor, fabricarea rezultatelor cercetării în sensul obedienței față de grupări politice, religioase, economice etc. trebuie pedepsită, în funcție de gravitate, de la atenționare și avertisment, până la excluderea din Universitate.

Libertatea personală se reflectă și în protejarea dreptului la intimitate și confidențialitate.

Protejarea dreptului la confidențialitate

Personalul didactic și administrativ are obligația să respecte confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a studenților, să nu dea informații decât cu autorizația decanatului sau rectoratului și numai când există motive îndreptățite. Această regulă este valabilă de asemenea în privința cererilor personale referitoare la păstrarea confidențialității în privința statusului marital, orientării sexuale sau disabilităților ascunse, domiciliului, apartenenței politice, religioase etc. Membrii personalului care au acces la documente și informații trebuie să aibă grijă să mențină caracterul confidențial și privat al unor astfel de informații și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Membrii universității trebuie să mențină caracterul privat al solicitărilor de confidențialitate. Dosarele personale sunt confidențiale. Încălcarea confidențialității se sancționează.

2. Autonomia personală

Exercitarea autonomiei personale în spațiul universitar înseamnă posibilitatea de a alege individual, în cunoștință de cauză, programele de studiu și cercetare, traseele de carieră academică, oportunitățile, nivelul de excelență la care dorește să accedă cineva.

Toate informațiile de importanță pentru membrii comunității academice și pentru publicul larg, în special în ceea ce privește standardele academice, programele de studiu și cercetare, evaluarea, accesul și promovarea (prin admitere, angajare, contractare), membrii corpului profesoral și elementele relevante din CV-ul profesional al acestora, membrii conducerii universitare și CV-urile acestora, structura universității, cercetarea universitară, baza materială, serviciile sociale etc. vor fi puse în mod egal și în timp util la dispoziția tuturor celor interesați, pentru ca aceștia să poată alege în cunoștință de cauză în

privința studiilor și profesiei. Aceste informații trebuie publicate pe paginile web ale Universității.

Încălcarea autonomiei personale conduce la sancțiuni pentru cei responsabili de asigurarea acesteia.

3. Dreptatea și echitatea

3.1. Principiul nediscriminării și egalității de șanse

Discriminarea în mediul academic reprezintă tratamentul inegal al unei persoane, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective pe baza genului, rasei, vârstei, dizabilității, orientării sexuale, a naționalității, etniei, religiei, categoriei sociale, stării materiale sau mediului de proveniență.

În spiritul acestui cod, acțiunea afirmativă pe criterii de gen, rasă, vârstă, dizabilitate, etnie, naționalitate, zonă de proveniență, stare materială, mediu de proveniență este permisă și, în anumite situații, încurajată, tocmai pentru asigurarea egalității de șanse. Universitatea asigură transparența publică în privința accesului oricărei persoane vizate de astfel de politici.

Termenul *acțiune afirmativă* denotă avantajarea persoanelor din grupuri defavorizate pe unul sau mai multe dintre criteriile menționate, în scopul corectării nedreptăților din trecut față de membrii acestui grup, precum și cel al creșterii accesului membrilor grupului la educație și creșterii șanselor lor în competiția profesională.

Discriminarea poate avea forme indirecte atunci când reguli și practici neutre în raport cu criteriile menționate de acest cod (de exemplu, gen, rasă, vârstă, dizabilități, orientare sexuală, naționalitate, etnie, religie ș.a.m.d.) defavorizează *de facto* anumite persoane în funcție de unul sau mai multe dintre aceste criterii. De exemplu, anumite reguli de susținere a examenelor, deși sunt aceleași pentru toți studenții indiferent de particularitățile lor, ar putea să dezavantajeze practic persoanele cu dizabilități (care, de pildă, nu pot intra sau nu pot să aștepte mai multe ore pentru a intra în ordine alfabetică la un examen oral). Sau, orarul unor cadre didactice trebuie să fie astfel conceput încât acesta să poată permite persoanei în cauză să respecte anumite ritualuri religioase, deși aceasta ar implica o abatere de la grila neutră de repartizare a orelor.

În contextul nici unui fel de examen sau concurs o femeie nu poate să fie defavorizată fiindcă este însărcinată, are copii în îngrijire, este mamă singură sau se află în alte situații prevăzute de lege.

Discriminarea directă se sancționează potrivit legii. Discriminările indirecte sunt sancționate instituțional, în funcție de gravitate.

3.2. Eliminarea conflictelor de interese

Personalul didactic (inclusiv membrii conducerii universității și a tuturor structurilor sale) și nedidactic trebuie să ia măsurile necesare în scopul de a evita sau soluționa adecvat situațiile în care pot să apară conflicte de interese care ar putea compromite, direct sau indirect, îndeplinirea îndatoririlor lor. Conflictele de interese decurg din intersectarea mai multor tipuri de relații sau poziții, de natură să afecteze judecățile și evaluările corecte și acțiunile membrilor comunității. Ele pot duce la practice, precum favoritismul și nepotismul, la aplicarea unor standarde duble în apreciere sau evaluare, ori la acte de persecuție sau răzbunare, pe care Universitatea trebuie să le respingă. Conflictele de interese pot fi de multe tipuri, printre care:

3.2.1. Conflicte care decurg din relațiile personale

Următoarele situații constituie încălcări ale eticii academice:

- cazurile în care din comisiile de evaluare (la examene de admitere, licență, disertații, doctorat) precum și la acordări de granturi, angajare sau promovare, evaluarea performanței academice și manageriale, audit etc. fac parte persoane aflate într-o relație de rudenie de gradul I și II cu candidații sau persoanele ce urmează a fi evaluate;
- cazurile în care cadrele didactice își supervizează în mod direct rudele de gradul I și II, în vederea examenelor de licență, master, doctorat, sau orice alte forme de studii.

Se recomandă ca următoarele situații, cu potențial ridicat de a reprezenta un conflict de interese, să fie evitate acolo unde este posibil:

- cazurile în care un cadru didactic își evaluează rudele sau alte persoane cu care are relații personale de natură să le influențeze conduita academică (de ex. conflicte prezente sau trecute, relații erotice sau obligații profesionale sau personale de alte natură);
- cazurile în care din organismele de evaluare (la examene de admitere, acordări de granturi, angajare sau promovare, salarizare, premiere etc.)

fac parte persoane care pot fi influențate de orice alte relații personale, inclusiv de natură financiară, cu candidații (meditații private, relații de afaceri, obligații din trecut).

Persoana aflată în conflict de interese trebuie să se abțină să facă parte din comisia de evaluare sau supervizare, iar dacă refuză, să fie recuzată de către ceilalți membri ai comisiei.

Prin sintagma „acolo unde este posibil” se au în vedere doar examenele curente, nu cele de admitere, licență, disertație, bacalaureat, concursuri de post. În situațiile în care cazurile menționate nu pot fi evitate (când persoanele care evaluează și care se găsesc într-un conflict de interese sunt singurele abilitate să realizeze evaluarea) este necesară numirea unui terț care să supravegheze sau verifice examenul.

3.2.2. Conflicte care decurg din rolurile multiple

Acest tip de conflict de interese poate să apară atunci când o persoană deține roluri multiple în instituția academică, astfel încât relațiile presupuse de un anumit rol să fie de natură să afecteze deciziile sale în altă capacitate. De exemplu, când o persoană cu rol de conducere într-o facultate sau departament va fi și membru al unei comisii interne de evaluare, este probabil că aceasta va avea interesul de a aprecia pozitiv activitatea respectivei unități. Atunci când o persoană care ia decizii cu privire la împărțirea granturilor de cercetare sau a altor resurse se află și într-o echipă care solicită finanțare, ea ar putea să nu judece obiectiv toate criteriile relevante ale echipelor competitor. Asemenea situații trebuie evitate în instituția de învățământ superior.

3.2.3. Conflicte care decurg din interesele materiale

Această categorie de conflicte de interese privește relațiile unui membru al universității cu membri ai societăților comerciale sau alți furnizori de servicii cu care instituția de învățământ superior întreține relații de colaborare. Se recomandă ca, în asemenea cazuri, persoanele care au interese materiale în firmele sau organizațiile respective (sau au rude apropiate cu astfel de interese materiale) să nu participe la negocierea relațiilor dintre acestea și Universitate.

Angajarea studenților, cu remunerație sau pentru diversele forme de practică academică, într-o societate comercială sau asociație de orice tip în care cadrele didactice evaluatoare dețin un interes material, personal sau profesional nu trebuie să afecteze evaluarea performanțelor academice ale celor dintâi.

3.2.4. Conflicte care decurg din colaborările externe sau alte angajamente

Colaborările externe sau alte obligații profesionale externe ale personalului didactic și administrativ al Universității nu trebuie să afecteze îndeplinirea integrală a sarcinilor profesionale ale acestora.

Neaplicarea acestui principiu atrage sancțiuni proporționale.

3.3. Prevenirea și combaterea corupției

Vicierea climatului universitar poate avea drept sursă principală corupția. Aceasta generează tratament inechitabil, nedreptăți și favoritisme, subminează aplicarea principiului meritului și creează suspiciune și neîncredere în valoarea diplomelor și competența profesională a absolvenților. Corupția slăbește sentimentul dreptății și apartenenței.

Prin corupție nesancționată se poate ajunge la o cultură instituțională coruptă. De aceea, Universitatea trebuie să contracareze acest fenomen și să-i pedepsească pe cei care îl promovează.

Unele acte de corupție nu sunt prevăzute în legi, dar fac parte din categoria celor care se înscriu în “capturarea” Universității sau a facultății, departamentului etc. de către persoane sau grupuri de interese care dețin puterea și distribuie clientelar resursele materiale: dotări, salarii, prime, burse, resursele de educație și cercetare. Universitatea se angajează să sancționeze sever din punct de vedere instituțional atât actele evidente de corupție: mita și tentativa de mituire (în bani sau servicii), cât și pe cele mai puțin evidente, dar la fel de nocive: traficarea clientelară (cumpărarea și vânzarea în bani sau contraservicii) a examenelor sau concursurilor pentru ocuparea posturilor, inclusiv practicarea “pilelor” ierarhice sau colegiale etc.

Universitatea acceptă recomandările asumate de către profesioniști competenți și corecți în privința meritelor unei persoane, dar respinge orice recomandări informale sau presiuni legate de admiterea și evaluarea unei persoane aflate sub standardele solicitate și care nu poate intra onest în competiție.

Printre cele mai grave forme de corupție în mediul universitar se numără:

- traficarea examenelor de admitere și absolvire (vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări contra bani, servicii sau contraservicii);

- solicitarea de către membrii personalului universitar de bani sau cadouri, precum și tentative de mituire sau mituirea acestora, precum și cointeresarea în alte forme;
- solicitarea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare, sau promovare, precum și oferirea unor astfel de servicii în schimbul indulgenței.

Astfel de acțiuni sunt deosebit de grave, mai ales atunci când de satisfacerea lor se condiționează, în mod explicit sau implicit:

- oferirea serviciilor educaționale și/sau administrative acoperite de sarcinile persoanei respective ca membru al instituției de învățământ superior;
- favoritismul în procesul de evaluare, angajare sau promovare, sau la împărțirea sarcinilor didactice ori administrative.

Acceptarea de cadouri simbolice de către personalul universitar este legitimă doar atunci când este evident că nu este de natură să influențeze direct sau indirect procesul educațional, de evaluare, de angajare, sau de promovare.

Tentativa de corupere

Constituie abateri sancționabile de la etica universitară faptul de a oferi bani, cadouri sau servicii personale membrilor personalului universitar, atunci când acceptarea acestor cadouri / servicii are drept scop în mod explicit sau implicit:

- furnizarea serviciilor deja prevăzute în fișa postului;
- influențarea procesului de evaluare, angajare sau promovare.

Este interzis favoritismul, indiferent de criterii (prietenie, rudenie, afaceri, afiliere de orice tip etc.) în procesul de evaluare, angajare sau promovare, salarizare sau la împărțirea sarcinilor didactice sau administrative. Favoritismul nu se confundă cu preferința pe baze de competențe demonstrate (de exemplu, cazuri de angajare pe motive de competență deosebită sau de excelență profesională recunoscute de către comunitatea specialiștilor în domeniu).

Toate aceste cazuri vor fi sancționate de la avertisment până la eliminarea din Universitate.

Cum se evită suspiciunile de corupție

Următoarele constituie descurajări pentru eventualele acuzații de corupție:

- informarea corectă și la timp în privința criteriilor de admitere și de concursuri de orice tip;

- mediatorii, rudele, prietenii, persoanele cu care concurenții au relații de afaceri nu trebuie să facă parte din comisiile de concurs;
- transparența sistemului de evaluare;
- respectarea tuturor termenelor limită impuse și a datelor de examene, indiferent de circumstanțele particulare ale studenților, cu excepția celor pentru care aceștia furnizează în scris motivații, care se păstrează atașate la catalog (adeverințe medicale, situații personale grave etc.);
- păstrarea lucrărilor de examen/de laborator/referatelor pentru o perioadă cât mai lungă de timp;
- informarea superiorilor ierarhici într-un mod cât mai formal asupra eventualelor conflicte de interese care nu pot fi evitate.

4. Meritul

Singura ierarhizare calitativă acceptabilă în Universitate este cea a meritului. Acest tip de ierarhizare este definit de către Departamentul de Asigurare a Calității (DAC) în colaborare cu catedrele, consiliile și Rectoratul Universității. El este aprobat de către Senatul Universității.

În cazul studenților, de exemplu, meritul se stabilește în contextul unor criterii de evaluare a frecvenței și performanței la cursuri, seminarii și laboratoare, la concursuri profesionale, la licențe și disertații, în implicarea în viața asociativă, acțiuni civice etc. În cazul cadrelor didactice și cercetătorilor, meritul se stabilește de obicei după: calitatea cursurilor, seminariilor, a activității de îndrumare a studenților, publicațiilor științifice, câștigării de granturi de dezvoltare și cercetare individuală și instituțională, evaluarea făcută de către studenți, implicarea în dezvoltarea Universității și promovarea imaginii acesteia, atașamentul față de instituție, realizarea performantă a programului de studiu în domeniul propriu de activitate, implicarea în rezolvarea problemelor studenților, atitudinea față de progresul personal, prestigiul adus instituției și specialității în care lucrează, implicarea în creșterea cunoașterii și democratizării în societate etc.

Pentru conduceri, criteriile se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale ridicate în instituție, evaluarea făcută de către reprezentanții studenților, subordonați și conducerea de la nivel superior etc.

Evaluarea meritului nu se face după promisiuni sau relații, ci după rezultate.

Dacă acest criteriu este viciat, Universitatea devine profesional și moral anomică.

Responsabilitatea față de standardele de evaluare a meritului și de aplicare revine Departamentului de Asigurare a Calității (DAC), conducerii departamentelor și consiliilor facultăților, Rectoratului. Comisia de etică intervine mai ales atunci când aceste structuri nu asigură aplicarea principiului meritului în proiectarea și evaluarea activității universitare și propune sancțiuni.

5. Profesionalismul

Profesionalismul universitar se caracterizează prin:

- Competență în exercitarea profesiei (autoritate epistemică);
- Credința în autonomia deciziilor profesionale și a exercitării profesiei (protejarea de amatorism, diletantism și impostură);
- Identificarea cu specialitatea și cu cei din același domeniu (cariera academică sau de cercetare devin elemente ale identității personale);
- Dedicarea față de cariera academică pentru o parte semnificativă a vieții (prestigiul se capătă în timp, dar nu depinde decisiv de vechime);
- Obligația morală de a lucra în serviciul studenților, evitând implicarea emoțională excesivă (dar nu și empatia), arbitrarul și tratamentul preferențial nejustificat;
- Credința în capacitatea de autoreglare și menținerea colegială a standardelor profesionale;
- Solidaritatea colegială și competiția loială cu cei din aceeași Universitate și domeniu.

Încălcarea cerințelor în aplicarea principiului profesionalismului denaturează producerea cunoașterii, formarea studenților în acest tip de valori, lezează comunitatea științifică și scade prestigiul profesiei universitare.

Dreptul la studii de calitate

Cadrele didactice, cercetătorii și doctoranzii au obligația profesională să cunoască cercetarea și evoluția domeniului propriu. Au libertatea de a adera la o interpretare sau alta a domeniului, fără însă a impune acea orientare particulară studenților în procesul de predare, și fără să ignore eventualele infirmări ale orientării respective din cadrul domeniului.

În cazul în care Comisia de etică, în colaborare cu Departamentul pentru Asigurarea Calității, constată că un cadru didactic refuză să fie responsabil profesional și să își actualizeze materia (și în general să respecte cunoașterea propriului domeniu), acesta din urmă poate fi somat să respecte cerințele academice relevante, iar dacă refuză, Comisia poate cere penalizarea cadrului didactic respectiv până la remedierea problemei. Dacă, într-un interval rezonabil de timp, stabilit de Comisie, cadrul didactic refuză să respecte aceste cerințe Comisia, în cooperare cu Departamentul pentru Asigurarea Calității, poate propune celor în drept eliberarea cadrului didactic în cauză de sarcinile didactice și de cercetare.

Profesorii și doctoranzii au obligația să facă cercetare și să publice rezultatele acesteia, la fel ca și cercetătorii.

Universitatea încurajează carierele academice și descurajează „turismul instituțional”, folosirea sa ca simplă sinecură de titlu și status.

Universitatea încurajează schimburile academice și se mândrește cu profesorii solicitați ca specialiști de excelență în alte universități și instituții, câtă vreme aceasta nu încalcă dreptul studenților de a studia și al Universității de a funcționa și a se dezvolta.

Cercetarea științifică se definește ca activitate în scopul dezvoltării cunoașterii. Cei care fac cercetare științifică se ghidează după următoarele principii:

- Demonstrează competență, integritate și autoreglementare (peer-review: obligația de a te supune examinării critice prealabile susținerii sau publicării unei lucrări);
- Mențin standardele profesionale: își documentează și chestionează rezultatele;
- Recunosc public contribuția profesională sau materială a altor persoane sau instituții la rezultatele obținute;
- Cooperează în echipe de cercetare;
- Protejează siguranța datelor preliminare;
- Se informează reciproc asupra dezvoltărilor relevante din domeniu și asupra metodologiilor de cercetare;
- Promovează onestitatea și corectitudinea intelectuală;
- Declară sau evită conflictele de interese;

- Respectă consimțământul informat al celor implicați în cercetare, precum și siguranța acestora;
- Respectă toate cerințele legale și morale în privința cercetării;
- Sunt deschiși dezbaterii critice asupra rezultatelor obținute.

Respectarea acestor standarde se recompensează și premiază, nerespectarea lor atrage sancțiuni proporționale, mergând până la propunerea de retrogradare, de retragere a titlului universitar și eliminare din Universitate. Același lucru este valabil și pentru publicații plagiate.

6. Onestitatea și corectitudinea intelectuală

Proprietatea intelectuală include invențiile și drepturile de autor pentru diferite categorii de lucrări.

Lipsa de onestitate academică semnifică toate tipurile de activități care împiedică educația, dezvoltarea cunoașterii, evaluarea corectă a performanței studenților, cadrelor didactice și altor categorii de angajați. În această categorie pot intra:

- Înșelăciunea

Este fapta sau tentativa de a folosi sprijin neautorizat din partea unor persoane, folosirea unor materiale de documentare interzise în timpul examinării, copiatul. Asemenea fapte conduc la alterarea corectitudinii rezultatelor unei examinări sau evaluări.

- Fabricarea datelor

Înseamnă, în principal, utilizarea unor date improvizate într-o cercetare sau experiment, modificarea intenționată a datelor unui experiment sau unei cercetări, citarea unor articole inventate etc.

- Predarea aceleiași lucrări pentru mai multe examene (autoplagiatul)

Modificarea datelor din dosarul personal de concurs sau angajare, de exemplu, potrivit cerințelor unui concurs. Constituie înșelăciune și includerea în CV-ul personal a unor informații profesionale false.

- Facilitarea înșelăciunii

Facilitează înșelăciunea orice persoană care oferă ajutor cuiva despre care știe că vrea să înșele o comisie de examinare: oferirea unei lucrări gata făcute, cu sau fără să solicite bani sau servicii pentru aceasta, substituirea unei persoane care urmează să fie examinată.

- Avantajele obținute pe nedrept

Din această categorie fac parte: ascunderea informațiilor transmise de profesori față de colegi, împiedicarea unor colegi sau concurenți să se concentreze în scopul de a-i disturba la o examinare, sabotarea altora prin distrugerea unor materiale din bibliotecă.

- Plagiatul

Plagiatul reprezintă o fraudă intelectuală care uneori poate lua proporții grave: furt intelectual deliberat. Forma cea mai gravă este aceea de a-ți clădi o carieră universitară și de cercetare pe baza unor publicații care sunt rezultat al fraudei.

Plagiatul semnifică preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor, și prezentarea acestuia ca aparținând propriei persoane (fie într-o lucrare scrisă, de tipul referatelor, articolelor, tezelor de licență, experiment etc, fie într-o prezentare orală).

Plagiatul poate fi voluntar (plagiat propriu-zis) sau involuntar (folosirea greșită a sistemului de citare, sau neindicarea sursei unui material). Materialul asupra căruia se comite plagiat poate fi o carte sau o parte a unei cărți, un articol, o pagină de pe internet, un curs, o altă lucrare (în cazul referatelor, de exemplu, poate fi lucrarea unui coleg).

În elaborarea unei lucrări academice de orice fel sau a unei prezentări orale se va ține cont de distincția dintre parafrizare și citare propriu-zisă. Prezentarea unui citat (text bloc dintr-un material străin) ca parafrază (revestirea ideii/argumentului unui autor) și anume fără utilizarea indicilor care semnalează în mod convențional prezența unei citări (ghilimele, litere cursive, paragrafe distincte indentate etc.) constituie, de asemenea, plagiat.

Nu constituie plagiat folosirea unor sintagme sau definiții scurte, considerate de către comunitatea disciplinară ca făcând parte din fondul de noțiuni de bază, comune, al disciplinei respective. Cu toate acestea, având în vedere faptul că o atare apreciere presupune un grad de subiectivism, este recomandat ca autorii să își exercite discernământul și o atenție sporită în utilizarea unor asemenea sintagme sau definiții.

O acuzație de plagiat, pentru a fi validă, trebuie însoțită de dovada clară a plagierii, prin indicarea textului sau textelor din care s-a plagiat. Nu este

nevoie ca materialul indicat să fie sursa ultimă a plagierii: dacă două (sau mai multe) referate/articole prezentate simultan conțin fragmente comune, fără referințe explicite la surse, acest lucru este suficient pentru a fundamenta o acuzație de plagiat; dacă materialul prezentat drept contribuție proprie, sau un fragment din acesta sunt identificate în rețeaua internet, unde de asemenea sunt preluate din aceeași sursă ultimă (indicată sau nu), acest lucru este suficient pentru a fundamenta o acuzație de plagiat.

Descoperirea comiterii fraudei intelectuale implică, în cazurile în care fraudă nu este direct sancționată de către cadrul didactic, sesizarea Comisiei de etică în vederea sancționării persoanei vinovate, mergându-se în funcție de gravitate până la desfacerea contractului de muncă, în cazul cadrelor didactice sau cercetătorilor. Dacă plagiatul este comis de către un/o student/ă, iar acesta/aceasta este la prima abatere de acest gen, de regulă cazul îl rezolvă cadrul didactic, și, prin excepție, Comisia de etică. Aceștia stabilesc sancțiuni proporționale: în anumite cazuri majore, de exemplu, autorizează anularea, pentru studentul/a în cauză, a examenului în cadrul căruia s-a comis fapta. Această procedură nu este necesar să treacă prin Comisia de etică, sancționarea putând fi făcută direct de către cadrul didactic. Comisia de etică trebuie însă informată pentru a păstra sancțiunea în baza de date. Universitatea nu va permite aplicarea mențiunii de “plagiat” în actele oficiale ale studenților (cum ar fi diplome de licență sau master, situația școlară sau foaia matricolă), dar va ține evidența sancțiunilor în dosarele personale ale studenților, cadrelor didactice etc.

Dovezile despre incident se păstrează într-o bază de date care este consultată ori de câte ori un/o student/ă este acuzat/ă de plagiat. Descoperirea unui al doilea furt intelectual în cazul aceluiași/aceleiași student/e poate implica exmatricularea acestuia/acesteia din facultate, fără posibilitatea de a se reînscris.

În cazul în care se demonstrează că plagiatul a fost atât parțial cât și involuntar, în cadrul ședinței Comisiei de etică se hotărăște o sancțiune proporțională. În situația în care materialul (referat, articol, prelegere, tratat etc.) care constituie furt intelectual descoperit și demonstrat a fost

publicat de către persoana în cauză, cazul este deferit forurilor justiției și se pedepsește conform legilor în vigoare.

Toate prevederile de mai sus sunt valabile și în cazul furtului în cadrul examenelor scrise sau orale (copiat).

Constituie plagiat

- Compilația de fragmente din mai multe surse/autori, fără referințe clare la textele sursă;
- Întrepătrunderea dintre fragmentele de texte furate și munca proprie;
- Preluarea unui text fără referințe clare, cu modificarea unor expresii din text, și/sau inversarea unor paragrafe/propoziții/capitole;
- Omiterea marcajelor clare de citare în text, și menționarea lucrării sursă (carte, articol, alt referat, resursă web etc.) în bibliografia finală;
- Prezentarea aceleiași lucrări la mai multe discipline – acest tip de plagiat poartă numele de autoplagiat. Tema poate să fie repetată, conținutul tratării nu. Dacă vă interesează în mod deosebit o anumită temă, și doriți să o prezentați în cadrul mai multor discipline, este indicat să consultați evaluatorii în acest sens.

Plagiatul minor

- Utilizarea greșită și involuntară a materialelor, citatelor, din ignoranță și lipsit de intenție, mai ales de către studenții din primul an;
- Utilizarea excesivă a surselor, însoțită de o cantitate neglijabilă de muncă proprie;
- Situația în care este plagiată o foarte mică parte din lucrare și când partea respectivă nu este determinantă în evaluare;

De obicei sancționarea plagiatului minor este problema titularului de curs sau seminar. El este îndreptățit să întreprindă cercetarea și demonstrarea cazului și să sancționeze potrivit regulilor acceptate de către Universitate. La primul caz minor, studentul primește de obicei atenționare și scădere de notă, și este sfătuit cum să procedeze în viitor.

Cazurile minore sunt notate în dosarul personal, pentru evidență și pentru prevenirea repetării acestora.

Cazuri semnificative de plagiat

Acestea sunt fie cazuri de repetare a plagiatului minor, fie formele extinse de plagiat, mai ales plagiatul total. Nota studentului/studentei va fi scăzută proporțional, până la anularea examenului. În cazul în care este vorba despre un examen important, sancțiunea poate merge până la eliminarea din facultate cu sau fără reînscrisere cu taxă în același an.

Plagiarea lucrărilor de licență sau a disertațiilor de master se sancționează cu anularea examenului. În cazul în care plagiatul este total, persoana respectivă nu are drept de reînscrisere la examen.

Toate tipurile de cazuri sunt notate în dosarul personal al studentului, dar nu în Suplimentul la diplomă.

- Plagiatul în cazul doctoranzilor și cadrelor didactice

În aceste cazuri se presupune că persoana este academic formată și gradul de ignoranță în privința regulilor, precum și gradul de inocență sunt foarte scăzute. Din acest motiv, analiza cazului trebuie făcută de către Comisia de etică. Persoana care comite plagiat minor sau involuntar primește direct avertisment, nu atenționare. În cazul plagiatului semnificativ, a celui major extins, pedepsele merg până la retragerea dreptului de practică sau exmatricularea de la doctorat fără drept de reînscrisere. În cazul publicării unei lucrări plagiare, cadrul didactic, cercetătorul sau doctorandul sunt excluși din Universitate și se dă curs prevederilor legii.

- Cum ne asigurăm că nu comitem plagiat involuntar

- Dacă nu sunteți siguri unde ați găsit un fragment pe care doriți să îl citați, și nu reușiți să identificați sursa, renunțați la el, chiar dacă vi se pare foarte util;
- Dacă doriți să menționați mai pe larg argumentul unui autor sau al unei autoare, despre care considerați că s-a exprimat foarte bine, mai bine decât ați putea reformula dumneavoastră, este mai prudent să atașați lucrării un citat mai consistent, decât să riscați să omiteți serii de ghilimele astfel încât să pară că încercați să treceți citatele drept parafraze. Citatele mai consistente (mai mari decât câteva rânduri succesive) se trec fie cu spațiere diferită în text (pentru mai multă siguranță, și cu caractere italice), fie în anexe, dacă depășesc o pagină;

- Deși nu este nevoie să indicați surse de documentare pentru cunoștințe generale (Ex: „Este știut faptul că Ion Iliescu era Președintele României în luna aprilie 2004...”), trebuie să fiți atenți în utilizarea discernământului propriu în ceea ce privește delimitarea cunoștințelor generale de cele care necesită precizarea sursei (Ex: „Este știut faptul că regimul instaurat de Nicolae Ceaușescu era unul de tip sultanistic...”⁶). Dacă în unele cazuri nu sunteți siguri, este mai bine să menționați sursa informației: este foarte improbabil că veți fi penalizați pentru referințe nenesesare;
- Înainte de predarea lucrărilor, recitiți-le cu atenție urmărind marcajele de citare și referințele.

7. **Transparența**

Transparența presupune accesul la informații, atât în ceea ce privește admiterea, evaluarea, angajarea și promovarea, cât și în privința surselor de finanțare sau de cercetare și criteriilor după care se iau deciziile instituționale în Universitate. Toate aceste informații sunt publicate pe paginile web ale Universității.

Transparența la admitere, evaluare, angajare și promovare

Angajarea și promovarea personalului academic și administrativ se fac pe baza meritelor relevante ale candidaților pentru postul respectiv, respectându-se principiile nediscriminării și egalității de șanse. Universitatea se angajează să acorde candidaților pentru admitere, angajare, promovare, gradație salarială, premiere, un tratament corect și egal și să cultive diversitatea în mediul academic prin măsuri pozitive adresate categoriilor defavorizate sau subreprezentate, fără încălcarea principiului meritului.

Studentii au dreptul la acces în privința informațiilor despre criteriile de evaluare la examene, colocvii etc., încă de la începutul fiecărui curs (seminar, laborator etc. inclusiv cele de licență, disertație, doctorat), precum și la explicații privind notele obținute.

Criteriile de selecție pentru angajare și promovare trebuie definite cu claritate și să corespundă viitoarelor atribuții ale persoanei evaluate. Scoaterea postului la concurs va respecta prevederile legale, precum și prevederile rezonabile ale regulamentului intern al instituției de învățământ, privind condițiile de publicitate.

Interviurile sau examenele de promovare nu trebuie să conțină întrebări privind relațiile personale și viața privată a candidaților, statutul civil, sau istoriile personale (cu excepția celor privind strict parcursul academic sau parcursul profesional). Organismele de evaluare vor oferi informații clare pentru toți candidații privind particularitățile poziției scoase la concurs, inclusiv programul special necesar exercitării postului, necesitatea unor deplasări frecvente ș.a.m.d.

Transparență în utilizarea resurselor material

Fondurile puse la dispoziție pentru învățământ, cercetare, administrare, de către Universitate sau de către terți (instituții publice naționale și internaționale, fundații, persoane fizice, firme etc.) trebuie utilizate în strictă conformitate cu scopurile și regulile în funcție de care au fost acordate.

Universitatea solicită membrilor ei (în special cadrelor didactice și cercetătorilor) ca în cercetările și publicațiile lor să menționeze, în mod expres, sprijinul material acordat de Universitate sau de alte organizații, instituții, firme sau persoane fizice pentru realizarea cercetării sau publicației respective.

8. Responsabilitatea

Principiul responsabilității personale și profesionale cere ca oamenii să evite să-și provoace rău unul altuia și, totodată, să aibă un comportament respectuos în scopul instaurării unui bine comun. Este de așteptat ca oamenii să protejeze drepturile celorlalți și să respecte diversitatea culturală și de experiențe. Cei suficient de puternici încât să-și afirme drepturile au datoria să aibă grijă de exercitarea drepturilor celor a căror dezvoltare profesională depinde de ei.

Responsabilitatea se manifestă față de studenți, față de subordonați, de angajați, ca responsabilitate colegială, responsabilitate față de persoanele și instituțiile cu care Universitatea are relații, precum și față de comunitatea mai largă: locală, regională, internațională.

Membrii comunității universitare au dreptul moral la critică și insubordonare, exprimate public, dacă au argumente și probe că sunt încălcate standardele științifice, pedagogice, etice sau legale.

În acest context, prin „public” înțelegem: în cadrul ședințelor de departament și de consiliu, al organizațiilor și întrunirilor studențești, în Senatul Universității și, dacă la aceste niveluri problemele întemeiat criticate nu primesc un răspuns

adecvat sau o soluție, membrii comunității academice au dreptul moral să externalizeze criticile, fără să suporte represalii și persecuții.

Fac excepție de la etapizarea de mai sus: comunicările, conferințele, cercetările care au ca scop analiza funcționării universităților și programelor de studii. Acestea sunt, prin natura lor, publice în sens larg. Ele nu scutesc autorii de responsabilitate față de veridicitatea și corectitudinea informațiilor și de sancțiuni pentru denigrare, răspândirea de informații false și calomnii.

Membrii personalului didactic, în calitate de cetățeni particulari, au dreptul la comentarii publice. Dacă aceste comentarii nu fac parte din aria lor de expertiză profesională, ei trebuie să spună clar că fac aceste comentarii în nume personal.

Sunt supuse sancționării: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din propria instituție și din alte instituții universitare, de către membrii propriei comunități academice.

9. Respectul și toleranța

Universitatea trebuie să fie un mediu academic adecvat studiului și cercetării, deschis în egală măsură tuturor membrilor comunității universitare. Mediul academic cultivă valorile raționalității și schimbului de argumente, ale autonomiei și responsabilității individuale. Păstrarea unui mediu academic adecvat presupune respect reciproc, toleranță și cooperare între toți membrii comunității academice, precum și între aceștia și colaboratorii lor externi.

Respectul față de ceilalți se demonstrează prin aceea că disputele se rezolvă prin argumente raționale și nu prin utilizarea unor tipuri de limbaj (cuvinte, etichetări, stil și ton) sau acțiuni care reprezintă atacuri la persoană.

Hărțuirea

Universitatea nu îngăduie nici o formă de hărțuire în mediul academic. Hărțuirea în forme precum: misoginismul, sexismul, rasismul, șovinismul, xenofobia, homofobia, hărțuirea în privința convingerilor religioase sau politice este inconsistentă cu politicile de egalitate de șanse ale Universității și anulează respectul pentru dreptul personalului și studenților la un tratament corect și respectuos. Intimidarea și hărțuirea conduc la crearea unui mediu ostil, care neagă participanților la viața comunității rolul de parteneri și le îngreșește

opțiunile. Persoanele hărțuite se simt excluse, își pierd stima de sine și încrederea în instituție.

Universitatea interzice orice formă de hărțuire, în mod particular pe cea sexuală.

Atitudinile critice, dezacordul față de valorile sau acțiunile unei persoane sau grup, care nu sunt însoțite de comportamente care pot fi considerate agresive sau insultătoare, în sensul definit de etica universitară, sunt acceptate și încurajate în scopul progresului în înțelegere, cunoaștere și dezvoltare.

Hărțuirea reprezintă comportamentul degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau conduce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu, sau de a-și exercita drepturile. Hărțuirea constă, de regulă, într-un comportament repetat (amenințări fizice și verbale, critici umiltoare, avansuri sexuale etc.), dar poate consta și din acte singulare, atunci când acestea au o natură agresivă (de obicei de natură fizică).

Având în vedere faptul că multe dintre acțiunile de hărțuire (de exemplu urmăriri, telefoane insistente) au loc în afara Universității, faptul că acestea nu au avut loc în spațiul universitar nu poate constitui un motiv pentru care s-ar situa în afara prevederilor Codului de etică și deontologie profesională.

Hărțuirea poate fi îndreptată împotriva unei persoane anume, sau poate consta în acte care creează un mediu academic ostil, conducând la afectarea gravă a capacității membrilor unui grup (de obicei femeile, minoritarii etnici sau rasiali, persoanele cu dizabilități, persoanele cu orientare sexuală diferită de cea a majorității, minoritățile religioase) de a își desfășura activitățile academice sau de a își exercita drepturile individuale.

Atunci când este exercitată de către persoane cu funcții ierarhic superioare victimei, atunci când este exercitată de profesori asupra studenților, sau de evaluatori asupra persoanelor evaluate, hărțuirea presupune abuzul de putere, care constituie o circumstanță agravantă.

Hărțuirea ca act singular, la prima abatere, poate fi sancționată cu avertisment și oferirea de scuze scrise persoanei sau grupului hărțuit. La a doua abatere, fie că s-a adresat aceleiași persoane sau aceluiași grup sau alteia/altuia, hărțuirea trebuie sancționată cu măsuri administrative, care pot varia în funcție de gravitate de la sancțiuni de tipul reținerii din salariu/bursă (dacă este vorba

despre persoane remunerate sau studenți bursieri), până la eliminarea din comunitatea universitară respectivă.

Hărțuirea sexuală

Comportamentele sexiste și expresiile misogine repetate și ostentative sunt, la rândul lor, forme de hărțuire. Cu alte cuvinte, ele afectează mediul în care trăiește o persoană, o ofensează, o insultă, o intimidează și conduc la scăderea performanțelor acesteia. Nesanționat, un asemenea comportament conduce la scăderea încrederii în sine a unei persoane, la un sentiment nejustificat de vinovăție, la alienare. Uneori, mai grav, produce abandonarea unei activități sau chiar boli psihice. Mediul academic este și poate să fie afectat de hărțuire. Hărțuirea sexuală este adesea sursă și rezultat al inechității de gen.

Sugestii pentru eliminarea hărțuirii sexuale din mediul universitar:

Acțiunile care creează un climat de intimidare, teamă și ostilitate sunt considerate ofensatoare pentru orice persoană. Fiecare membru și fiecare membră a Universității trebuie să aibă cunoștința de faptul că Universitatea se opune hărțuirii sexuale și că acest fel de comportament este interzis cu desăvârșire, atât de lege, cât și de politicile și normele universitare. Universitatea va lua măsurile necesare ca să prevină, să corecteze și să sancționeze comportamentele care contravin normelor și politicilor sale.

Definirea hărțuirii sexuale

Universitatea definește hărțuirea sexuală ca avansuri sexuale nedorite, cerere de favoruri sexuale și alte manifestări verbale sau fizice de natură sexuală în cadrul cărora:

- supunerea sau respingerea la un astfel de comportament au legătură cu condiționarea instruirii, evaluării, angajării, promovării sau participării la activitatea universitară;
- un asemenea comportament afectează prin intimidare, ostilitate, ofensă, munca oricărei persoane, performanța sa academică, condițiile de viață, mediul de desfășurare a activității.

Este posibil ca și cadrele didactice sau cadrele de conducere să fie supuse unor tentative de corupere sexuală de către studenți sau subordonați. Acest comportament trebuie, la rândul său, sancționat.

Victimele hărțuirii sexuale pot să fie, atât femeile, cât și bărbații, iar hărțuirea sexuală se poate manifesta între sexe diferite sau între persoane de același sex.

Exemple de hărțuire sexuală

- insistența de a fi acceptat erotic sau sexual prin scrisori, telefoane sau acostare practică de o persoană față de alta, atunci când cea din urmă a precizat clar că nu dorește acest lucru;
- remarci cu încărcătură sexuală făcute în mod repetat de către o persoană aflată în conducere în fața subordonaților;
- o studentă sau un student refuză să se întâlnească privat cu un cadru didactic și acest lucru afectează felul în care este notată, promovată la examen (acestași lucru este posibil și în relațiile ierarhice între membrii personalului Universității);
- în locuri comune (cantine, intrarea la cămine) grupuri de studenți încearcă sistematic să abordeze pe cineva și acest fapt are drept consecință evitarea locului respectiv de către cei pentru care comportamentul este indezirabil și ofensator;
- cineva repetă sistematic enunțuri sexiste, glume cu conotații sexuale sau povestește fantezii sexuale;
- cineva trimite altei persoane materiale pornografice și obscene nesolicitate sau nedorite;
- o persoană atinge fizic, cu conotații erotico-sexuale, o altă persoană.

Măsuri la nivelul Universității și facultăților

- Comisia de etică preia aceste cazuri și cooperează cu un/o specialist/ă. Facultățile își stabilesc, atât din rândul studenților, cât și al cadrelor didactice, consilieri pentru astfel de probleme (avocatul studenților, ofițerul pentru acțiuni afirmative), precum și un organism care se ocupă de siguranța mediului universitar (în cămine și în incinta Universității);
- Universitatea face publice modalitățile de adresare și de rezolvare a unor astfel de plângeri, precum și persoanele desemnate să ofere consiliere.

Cum trebuie reacționat în cazuri de hărțuire sexuală?

De obicei persoanele care hărțuiesc nu încetează până când nu li se atrage atenția sau nu sunt sancționate, iar victimele hărțuirii se sfiesc să povestească astfel de experiențe de teamă că nu vor fi crezute sau că vor fi condamnate că au avut un comportament provocator care a atras hărțuirea. Prin urmare este

necesar ca persoanele afectate de astfel de manifestări să fie încurajate să reclame astfel de cazuri. Ignorarea și minimalizarea cazurilor de hărțuire sexuală nu le face să dispară, ci dimpotrivă, conduc la creșterea incidenței lor.

Hărțuirea sexuală poate fi oprită prin acțiuni personale directe

- Răspunsuri directe, răspicat (tranșant) negative din partea celor afectați, fără scuze sau zâmbete intimidante. Dezaprobarea trebuie comunicată clar.
- Dacă este greu să vorbim unui hărțuitor, îi putem scrie solicitându-i să înceteze, păstrând o copie datată a scrisorii și consultând în acest sens consilierul/a pe probleme de hărțuire.
- Comisia de etică trebuie să păstreze un dosar al faptelor, pentru a putea verifica eventuala repetare din partea aceleiași persoane.

Tentativa de corupere sexuală poate să fie oprită într-un mod asemănător.

Răspunsul la incidente

Dacă cineva se consideră afectat de hărțuire sexuală se adresează persoanei desemnate să rezolve astfel de cazuri cu o solicitare potrivită și promptă (informală sau formal-disciplinară). O rezolvare informală înseamnă medierea unui acord între părți, cu sau fără ca ele să se întâlnească direct. O plângere formală este adresată Comisiei de etică.

Confidențialitatea

Hărțuirea sexuală este o problemă foarte delicată. Consilierii pentru acest gen de probleme sunt persoanele instruite să dea sfaturi, să răspundă la întrebări, să rezolve cazurile minore și incipiente și să protejeze persoanele consiliate de orice indiscreții care le-ar putea afecta. Ei pot să facă parte din Comisia de etică, dar nu este obligatoriu. Consilierilor nu li se permite să dezvăluie conversațiile pe această temă (decât în cazul unei lezări fizice sau a unei disturbări psihice semnificative ca urmare a hărțuirii) fără permisiunea expresă a persoanei care a solicitat consilierea. Consilierii se pot adresa la solicitarea celor consiliați, sau atunci când cazul afectează serios climatul academic, Comisiei de etică, Directorilor, Decanilor, Rectorului, Senatului Universității.

Comportamentul insultător

Universitatea nu îngăduie comportamente insultătoare, respectiv actele de exprimare injurioasă, intimidantă sau umilitoare, îndreptate împotriva participanților la activitățile din Universitate, indiferent cine sunt aceștia. Comportamentul insultător contravine eticii academice atât atunci când

intervine între persoane aflate în aceeași poziție, cât și în poziție ierarhică. Astfel de acte, orientate împotriva inferiorilor ierarhici, constituie o formă de abuz de putere. Repetarea unui astfel de comportament față de aceeași persoană sau același grup tinde să devină o formă de hărțuire.

Fermitatea și severitatea nu sunt comportamente insultătoare decât dacă devin deosebit de excesive și sunt dirijate sistematic și nedrept către aceiași oameni, până devin acte de persecuție.

Universitatea sancționează proporțional astfel de cazuri.

10. Fidelitatea

Universitatea este un spațiu academic care oferă membrilor săi posibilitatea de afirmare profesională și morală, de împlinire a aspirațiilor în virtutea cărora au ales această instituție de învățământ superior. Performanțele Universității Româno-Americane provin din eforturile depuse de-a lungul timpului de membrii săi și au la bază atașamentul manifestat de aceștia față de idealurile Fondatorului Universității, precum și fidelitatea față de instituție.

Pentru corpul didactic, fidelitatea înseamnă: performanțe de vârf la catedră și în cercetarea științifică, în procedurile de lucru cu studenții și în oferta educațională, atașament față de obiectivele strategice și tactice ale Universității, atitudine proactivă, spirit de inițiativă și inovare, perfecționare continuă, promovare eficientă a imaginii Universității în rândul potențialilor studenți, masteranzi, doctoranzi, angajatori și parteneri instituționali. Departamentul de Asigurare a Calității va defini modalitățile de evaluare a acestor performanțe, de care se va ține seama la promovarea pe treptele ierarhice didactice.

Pentru studenți, fidelitatea față de Universitate se manifestă prin imaginea pe care o propagă, prin comportament și rezultate, atât în perioada studiilor, cât și după angajare, în mediile în care activează. În sistemul de management al calității se vor defini modalitățile de evaluare, urmărire și valorificare în procesul academic a acestor performanțe.

Promovarea imaginii Universității este o obligație a fiecărui membru al comunității academice și reprezintă o dovadă de fidelitate față de instituție.

Se încurajează promovarea imaginii Universității, atât prin performanțele actuale și previzibile, cât și prin noi metode și acțiuni de prospectare și

valorificare a piețelor potențiale de candidați, respectiv de plasament al absolvenților.

Comportamentele performante profesional și moral ale membrilor Universității Româno-Americane propagă, prin excelență, imaginea normală a instituției în mediul academic, pe piața muncii și în relațiile cu partenerii americani și europeni. În opoziție, orice comportament deviant de la etica universitară produce prejudicii de imagine și materiale Universității și va fi sancționat proporțional.

Fidelitatea față Universitate se manifestă și prin statornicie în convingeri, sentimente de atașament și atitudini active pentru dezvoltarea instituției și afirmarea valorii ei.

11. Bunăvoința și grija

Universitatea încurajează ca dezirabile actele de bunăvoință și grijă față de membrii comunității academice și față de orice persoane sau grupuri aflate în nevoie.

Bunăvoința și grija nu trebuie să submineze imparțialitatea în evaluare și nu pot să fie folosite ca pretext pentru părtiniri.

Bunăvoința și grija au un rol major în formarea unui mediu propice dezvoltării personale și profesionale și în creșterea încrederii că fiecare persoană face parte nu doar dintr-o instituție, ci și dintr-o comunitate pe care se poate baza, care o sprijină și o apreciază.

Bunăvoința și grija sunt valori dezirabile în comunitatea academică. Nepracticarea lor, cu excepția unor situații limită, în condițiile respectării celorlalte prevederi ale Codului, nu poate fi sancționată. Dar pot să fie sancționate: indiferența sistematică față de cererile studenților și cadrelor didactice, nepăsare în cazuri în care aceasta afectează major desfășurarea procesului de învățământ sau cercetare etc.

Universitatea nu este o comunitate insulară, ci este legată de celelalte comunități din care face parte: locală, regională, națională, internațională. Ea este în relație cu alte universități față de care trebuie să se manifeste în spiritul competiției loiale, al parteneriatului și solidarității.

Aceste principii se cer practicate constant, ori de câte ori stau în putința membrilor comunității academice, dar mai ales în situații în care membrii

comunității academice trec prin derută, crize de adaptare, impasuri, drame, neazuri și au nevoie de mai mult decât dreptate, neutralitate și imparțialitate: au nevoie de empatie, compasiune, sprijin moral și material, ajutor, optimism, solidaritate. De asemenea, inclusiv în situații de realizări profesionale sau personale, este dezirabil ca membrii comunității academice să își manifeste aprecierea și prețuirea, să fie mândri de colegi sau studenți. Aceleași principii trebuie aplicate și în relație cu comunitățile mai sus pomenite.

În situații de calamități, crize majore în societate sau în instituție, membrilor comunității, în special conducerii și profesorilor li se solicită altruism și sacrificiu.

Regulamentul comisiei de etică și deontologie universitară utilizează termeni a căror semnificație este prezentată în MEMORANDUM-ul explicativ care a fost preluat din PROIECTUL-CADRU pentru „Codurile instituționale de etică universitară” publicat, ca ghid, pe site-ul M.Ed.C.¹. Menționăm că Proiectul-Cadru reprezintă rezultatul unei cercetări științifice realizate, în parteneriat instituțional cu Ministerul Educației, de către o echipă de specialiști în domeniu.

În acest ultim document exemplele nu se referă la Universitatea Româno-Americană, ci sunt rezultate din cercetarea științifică selectivă realizată de autorii Proiectului-Cadru.

S-au operat corecții în textele originale pentru punerea de acord cu cadrul legal și s-au efectuat ajustări și adaptări pentru o mai bună înțelegere a termenilor și operaționalizarea utilizării lor în Universitatea Româno-Americană.

¹<http://www.edu.ro/download/eticuni1.pdf>